

ÅSNES KOMMUNE

STRATEGISK PLAN – HELSE, OMSORG OG VELFERD

2022 – 2027

Vedtatt i Åsnes kommunestyre 27/6 2022

Innhold

Innledning.....	3
Kommunens visjon og verdigrunnlag	3
Kommuneplanens samfunnsdel	4
Satsningsområder for helse, omsorg og velferd	4
Kjernevirksomhet	4
Utfordringer.....	4
Satsningsområder.....	5
Satsningsområde 1: Folkehelse	6
Satsningsområde 2: Kommune 3.0	7
Satsningsområde 3: Digitalisering	8
Satsningsområde 4: Internt samarbeid	9
Satsningsområde 5: Kompetanse.....	10
Veien videre	11
Bakgrunn og føringer for planarbeidet	11

Innledning

Strategisk plan for helse, omsorg skal være en ny og tidsriktig strategiplan som er forankret og utledet fra kommunens overordnede planverk, herunder [kommuneplanens samfunnsdel](#). Strategiplanen skal være et kortfattet dokument som gir tydelig retning for hvor enhetene og avdelingene skal rette sin innsats. Strategien skal gi retning også i samarbeid med andre sektorer i kommunen og med andre kommuner. Planen er ikke uttømmende for sektorens virksomhet. De konkrete tiltak vil finnes i underliggende handlingsplaner.

Arbeidet med planen har pågått i lengre tid, og ble intensivert i 2021. Foruten ledelsen på sektoren har et utvalg av medarbeidere, verneombud og tillitsvalgte medvirket. Det har vært invitert til 2 dialogmøter med relevante hovedtillitsvalgte og hovedverneombud i prosessen. For hvert av de fem satsningsområdene er det gjennomført innspillmøter med representanter for innbyggere, politikere og medarbeidere. Forslaget til strategisk plan har vært til intern og ekstern høring, og politisk behandling i mai 2022. Strategisk plan omfattes ikke av plan og bygningsloven.

Planen skal bidra til at Åsnes kommune blir i best mulig stand til å møte dagens og morgendagens utfordringer og behov for tjenester innen helse, omsorg og velferd, samt danne grunnlag for gode politiske veivalg innenfor kommunens rammer. Planen skisserer kommunens utfordringer, hvilke overordnede strategiske valg som bør gjøres og føringer for arbeidet med å sikre gode tjenester til innbyggerne og en forsvarlig ressursbruk.

Erfaringer fra de siste års pandemi og flyktningkrise medfører et vurdert behov for kontinuerlig oppfølging og revidering av beredskapsplaner på sektoren.

FNs bærekraftsmål

[FNs bærekraftsmål](#) er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Norge har forpliktet seg til å jobbe mot målene og det er viktig at alle bidrar, selvfølgelig også Åsnes kommune. Satsningsområdene i sektorens strategiske plan er på den bakgrunn knyttet til utvalgte bærekraftsmål. Flere av bærekraftsmålene kunne vært anvendt, men det er vurdert nødvendig å foreta valg på de mål som er vurdert mest relevant med bakgrunn i valgte satsningsområder. Dette vil likevel ikke utelukke arbeid mot øvrige bærekraftsmål i implementeringsprosessen.

Kommunens visjon og verdigrunnlag

Visjoner og verdigrunnlag representerer grunnleggende verdier og skal gjennomsyre det vi jobber med.

Åsnes kommunes visjon:	«Åsnes – inkluderende og miljøbevisst»
Åsnes kommunes verdigrunnlag:	«Engasjement – Samarbeid – Servicefokus»
Sektor HOV sin visjon:	«Livsmestring og egenmestring gjennom hele livet».

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2011 og skal revideres. [Åsnes kommunes planstrategi](#) peker på fokusområdene

- frivillighet
- tidlig innsats
- innbyggerrekruttering
- folkehelse
- klima og miljø

Satsningsområder for helse, omsorg og velferd

Kjernevirksomhet

Sektor helse, omsorg og velferd (HOV) skal sikre innbyggerne helse-, omsorgs- og velferdstjenester, med fokus på selvstendighet og mestring. Det skal tilrettelegges for et godt samarbeid med brukere og pårørende, og det skal holdes fokus på hvordan behov skal dekkes ut fra hva som er viktig for den enkelte.

Helse, omsorg og velferd skal blant annet dekke innbyggernes behov for hjemmetjenester, institusjonstjenester, akuttmedisinske tjenester og ulike støtte-, mestrings-, habiliterings- og rehabiliteringsfunksjoner. Åsnes kommune skal tilby fleksible, koordinerte og framtidsrettede helse- og omsorgstjenester med rett kompetanse til rett tid.

Utfordringer

Velferdssamfunnet står overfor et voksende antall og komplekse problemer. Det er utfordrende å se at disse kan løses gjennom standardløsninger, med enkeltstående innsats på ett samfunnsområde/fagfelt eller kun gjennom økte budsjett. Dette er sammensatte sosiale, helsemessige og miljømessige utfordringer som er tett sammenvevd.

Sektor helse, omsorg og velferd utfordres av:

- En [folkehelseprofil](#) som viser høy forekomst av livsstilssykdommer og psykisk uhelse
- En høy andel innbyggere helt eller delvis utenfor arbeidslivet
- En aldrende befolkning
- Økende demensforekomst ([Demenskartet](#))
- Flere yngre brukere med omfattende behov for tjenester
- Økende og endrede kompetansebehov grunnet samfunnsutvikling og overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten
- Rekruttering av nødvendig og riktig kompetanse for fremtida

Satsningsområder

Sektor helse, omsorg og velferd har behov for å få sikret en mer økonomisk rasjonell og bærekraftig utvikling. Gjennom dialog med ledere og øvrige medarbeidere i HOV, innbyggere og politikere er det fem områder som utpeker seg som de viktigste i Åsnes kommune. Disse er:

- folkehelse
- kommune 3.0
- digitalisering
- internt samarbeid
- kompetanse

Dette er områdene sektor HOV prioriterer med mål om rett tjeneste til rett tid for innbyggerne, samtidig som det holdes fokus på tilrettelegging for bærekraftig tjenesteproduksjon.

God helse skapes i stor grad andre steder enn i helsetjenesten. Tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid og samhandling mellom kommunen, lokalbefolkningen og frivilligheten blir viktige verktøy for å skape gode liv for innbyggerne.

Satsningsområde 1: Folkehelse

FNs bærekraftsmål nr. 3: [God helse og livskvalitet](#)

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen ([Regjeringen.no](#)).

Her er vi

Livsstilsykdommer og psykisk uhelse dominerer folkehelseprofilen vår, og vi har mange unge innbyggere som er utenfor arbeid eller utdanning. Utviklingen sier en økning de siste fem årene på 40% blant unge under 30 år som havner i utenforskapet. Med utenforskap menes i denne sammenheng personer som helt eller delvis står utenfor arbeidslivet. Flere enn hver 5. person i Åsnes er arbeidsufør. Utenforskap medfører gjerne sosiale ulikheter, hvilket kan sies å være den største folkehelseutfordringen.

Slik vil vi ha det

- Flere opplever god helse og evne til å mestre psykiske utfordringer
- Flere gjennomfører utdanning
- Flere deltar i arbeidslivet
- Redusert sosial ulikhet. Alle har lik tilgang til tjenester og muligheter uavhengig av egen eller foreldrenes sosioøkonomisk status
- Færre opplever ensomhet og utrygghet

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Folkehelsearbeidet er kontinuerlig og systematisk. Det forankres i politiske og administrative vedtak som vises i planverk
- Forebyggende tiltak må ses som investeringer
- Tiltak skapes ut fra behov og med bakgrunn i oversikt over helsetilstanden i kommunen (folkehelseprofilen)
- Lavterskeltilbud som retter seg direkte mot utfordringsbildet videreutvikles
- Tjenester organiseres slik at de oppleves koordinerte og mestringsorienterte
- Lavterskel helseopplysningsarbeid og mestringsverktøy til grupper hvor vi når mange
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av underliggende planer for satsningsområdet «Folkehelse». Planer skal ha tiltak for å nå målene. Ansvar og frist for gjennomføring skal settes i planene

Satsningsområde 2: Kommune 3.0

FNs bærekraftsmål nr. 11: [Bærekraftige byer og lokalsamfunn](#)

Kommune 3.0 er fremtidens kommune, samskapingskommunen, der ansatte, politikere, innbyggere og næringsliv sammen finner ut hvordan et behov eller en utfordring skal løses. Det er fokus på mestring i alle livets faser og ansvarliggjøring av egne innbyggere. Kommunens oppgave er ikke først og fremst å føre innbyggerne gjennom livet, men å muliggjøre et godt liv basert på egenverd, mestring og aktiv bruk av egne ressurser. Det handler først og fremst om å ha et godt liv – ikke få en tjeneste.

Her er vi

Innbyggertallet er synkende og framskrivninger viser at det blir flere eldre og færre yngre i Åsnes samfunnet. Samtidig indikerer folkehelseprofilen at det vil være økende behov for tjenester. Disse sammensatte problemene kan ikke løses av kommunen alene. Det legges ned et betydelig frivillig arbeid av ulike lag, foreninger og enkeltpersoner. Det vurderes å være potensiale både på overordnet strategisk- og operativt nivå for at kommunen og frivillige, i økende grad, kan jobbe sammen for å nå felles mål gjennom samskaping.

Slik vil vi ha det

- Innbyggerne og kommunen samskaper på likeverdig nivå
- Det er høy grad av innbyggerinvolvering
- Vi har et tett samarbeid med frivilligheten
- Vi har kultur for samskaping og ser verdien av samskaping på tvers av tilhørighet

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi skaper forståelse for samskaping
- Vi viser gode holdninger til samskaping
- Vi jobber systematisk for å etablere politisk og administrativ forankring for samskapingskommunen
- Vi tilrettelegger for samskaping, i kommunen som helhet og på sektor helse, omsorg og velferd
- Vi tilrettelegger for frivillig arbeid gjennom koordinering, lokaler, publisering og markedsføring
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av underliggende planer for satsningsområdet «Kommune 3.0». Planer skal ha tiltak for å nå målene. Ansvar og frist for gjennomføring skal settes i planene

Satsningsområde 3: Digitalisering

FNs bærekraftsmål nr. 9: [Industri, innovasjon og infrastruktur](#)

Digitalisering handler om å bruke teknologi for å tilby nye og bedre tjenester, som er enkle å bruke, effektive, og pålitelige. Digitalisering innebærer at man kan gjøre prosesser på en bedre måte og samtidig gjøre nye arbeidsprosesser som bidrar til at sektoren når sine mål.

Her er vi

Sektor helse, omsorg og velferd har digitalisert flere arbeidsprosesser og hentet gevinster av dette. Samtidig ses en rask utvikling med stadig nye muligheter, og det vurderes å være mer å hente innen dette området. Vi er verken først eller sist når det gjelder å ta i bruk nye verktøy og arbeidsmetoder. Enhetene har tatt i bruk digitale løsninger i ulik grad og det er stor variasjon i medarbeidernes digitale kunnskaper. Vi har i liten grad tatt i bruk velferdsteknologiske løsninger og mangler fortsatt både utstyr og programvare.

Slik vil vi ha det

- Sektoren tar i bruk tidsriktige og hensiktsmessige digitale løsninger
- Vi henter effektivitet fra digitalisering av arbeidsprosesser
- Velferdsteknologi er implementert i tjenestene
- Vi benytter digitale løsninger som gir raskere og mer tilpasset tjenesteyting, kvalitetsforbedring og forbedret hverdag for tjenestemottakere og medarbeidere

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi er åpne for nye løsninger og tilpasser tjenestene
- Vi tar i bruk nasjonale e-helseløsninger
- Vi tar kun i bruk digitale løsninger som har universell utforming
- Vi systematiserer opplæring i de digitale løsningene
- Vi anskaffer utstyr og programvare som bidrar til å nå målene
- Sektor helse, omsorg og velferd er pådriver for å etablere en tydelig strategi og handlingsplan for digitalisering i Åsnes kommune
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av underliggende planer for satsningsområdet «Digitalisering». Planer skal ha tiltak for å nå målene. Ansvar og frist for gjennomføring skal settes i planene

Satsningsområde 4: Internt samarbeid

FNs bærekraftsmål nr.17: [Samarbeid for å nå målene](#)

For å nå målsettingen om forebygging og tidlig innsats er internt samarbeid et viktig virkemiddel. Med internt samarbeid menes samarbeid på tvers av enheter og avdelinger i sektor helse, omsorg og velferd, med andre sektorer og stab i Åsnes kommune og med nabokommuner og regioner. Leve hele livet-reformen og Oppvekstreformen setter tydelige krav og forventninger til tverrfaglig samarbeid internt og mellom enheter og sektorer.

Her er vi

Det ses eksempler der flere tjener på godt samarbeid. Likevel bærer sektoren preg av noe «silo-tenkning» der man først og fremst sørger for sitt område. Vi har for lav kunnskap om hverandre til å høste nytten av samarbeid i tilstrekkelig grad. Samarbeid med andre prioriteres ikke høyt nok i hverdager preget av høyt tempo.

Slik vil vi ha det

- Vi har lav terskel for å gi konstruktive tilbakemeldinger
- Vi har høy toleranse for ulike meninger
- Vi høster positive synergieffekter og effektivisering gjennom samarbeid
- Vi er ikke parter – men partnere

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi leder utvikling i ønsket retning ved å jobbe strukturert
- Samarbeid vurderes alltid som arbeidsform
- Samarbeid mellom avdelinger og enheter forankres i sektorens ledergruppe
- Vi samarbeider med politisk og administrativ ledelse for å nå målene
- Samarbeid på tvers av sektorer, med nabokommuner og regioner må forankres i kommunedirektørens overordnede strategiske ledergruppe
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av underliggende planer for satsningsområdet «Internt samarbeid». Planer skal ha tiltak for å nå målene. Ansvar og frist for gjennomføring skal settes i planene

Satsningsområde 5: Kompetanse

FNs bærekraftsmål nr. 5: [God utdanning](#).

Framskrivninger fra Statistisk sentralbyrå viser at etterspørselen etter ulike grupper helsepersonell vil øke i årene fram mot 2034. Det utdannes for få sykepleiere, vernepleiere og jordmødre, for å nevne noen yrkesgrupper. Konkurransen om arbeidskraften vil øke i tiden fremover.

Her er vi

Sektor helse, omsorg og velferd innehar betydelig kompetanse. Vi har relativt lav turnover, men det ses allerede utfordringer med å rekruttere ønsket kompetanse, særlig innen helse- og omsorgstjenestene. Vi gir gode muligheter for videre- og etterutdanning, men vi mangler en overordnet og strategisk kompetanseplan.

Slik vil vi ha det

- Sektoren har dekket sitt kompetansebehov og vi er rustet for fremtida
- Medarbeidere får benytte sin kompetanse og sektoren nyttiggjør seg av denne
- Vi har organisert og fordelt oppgaver slik at vi dekker påkrevd kompetanse
- Vi har produktive samarbeidsarenaer der faggrupper jobber strategisk innenfor sitt fagfelt

Slik kommer vi dit og slik gjør vi det

- Vi utnytter mulighetene som ligger i teknologi
- Vi benytter medarbeidernes kompetanse på mest hensiktsmessige måte
- Vi leder kompetanseutviklingen på sektoren gjennom en strategisk kompetanseplan
- Vi samarbeider med utdanningsinstitusjoner
- Vi tilpasser organisasjonen og tar i bruk oppgaveglidning for å optimalisere ressursbruk slik at påkrevd kompetanse nyttes mest hensiktsmessig
- Vi utarbeider en kompetansehevingsplan som ivaretar dagens og morgendagens behov
- Alle enheter medvirker og involveres i utarbeidelse av underliggende planer for satsningsområdet «Kompetanse». Planer skal ha tiltak for å nå målene. Ansvar og frist for gjennomføring skal settes i planene

Veien videre

Strategisk plan for sektor HOV skal følges opp med tema-/handlingsplaner på ulike områder. Med mål om å kvalitetssikre implementering og framdrift må sektoren i økende grad ta del i utarbeidelsen av planstrategien for Åsnes kommune. Satsningsområdene folkehelse, kommune 3.0, digitalisering, internt samarbeid og kompetanse skal implementeres i alt av underliggende planverk på sektoren. Det legges til rette for og forventes bred involvering i dette arbeidet.

Planen gjøres gjeldende for kommunestyreperioden, og revidering gjøres etter valg av nytt kommunestyre. For å sikre kontinuitet settes første periode noe lenger for å komme ajour med valg av kommunestyre. Evaluering gjøres ved rullering eller revidering av planen. Første gang når revidert samfunnsdel foreligger, eller tidligere ved eventuelle nye eller reviderte nasjonale føringer.

Planens punkter settes som faste tema i sektorens ledermøter, samtidig som det igangsettes spesifikt oppfølgingsarbeid i den enkelte enhet eller stab på sektoren.

Bakgrunn og føringer for planarbeidet

Listen er ikke uttømmende.

Lover, forskrifter og veiledninger:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Lov om pasient- og brukerrettigheter
- Lov om helsepersonell
- Lov om folkehelsearbeid
- Lov om helsemessig og sosial beredskap
- Lov om behandling av helseopplysninger ved ytelse av helsehjelp (Pasientjournalloven)
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven)
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (Likestillingsloven)
- Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift om Internkontroll i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter
- Forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester
- Folkehelsemeldinga. Mestring og muligheter St.m. 19 2014-2018
- Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn St.m. 19 2018-2019

- Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid. St.m. 47 2008-2009

Nasjonale føringer:

- FNs bærekraftsmål
- Leve hele livet (St.m.15 2017-2018)
- Det handler om Norge (NOU 2020:15)
- Likeverdsreformen (Frihet og likeverd St.m. 45 2012-2013)
- På lik linje (NOU 2016:17)
- Veileder: Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming (2021)
- Partnerskap stat og kommune
- Demensplan 2025
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet 2015-2020
- Nasjonalt velferdsteknologiprogram

Overordnede planer/ føringer internt i kommunen:

- Kommuneplan: Samfunnsdel og arealdel
- Økonomiplan
- Planstrategi
- Folkehelse: Tidlig innsats, frivillighet og økt innbyggertall
- Oversiktsdokument Folkehelse, Åsnes kommune 2020
- ESS'et
- HMS

Folkehelseprofil og lokale forhold:

- Kultur
- Demografi
- Geografiske forhold
- Sosial arv og utenforskap
- Arbeidsmarked

